

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **Lipensko pro život, z.s.**, sídlem Za Dvorem 1863/1, Praha 4, zastoupený JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D., advokátem, sídlem Aranžerská 166/11, Praha 9, proti žalovanému: **Městský úřad Český Krumlov**, sídlem Kaplická 439, Český Krumlov, **za účasti: I)** Povodí Vltavy, státní podnik, sídlem Holečkova 3178/8, Praha 5, **II)** Ing. I. L., **III)** Strat Invest Bohemia s.r.o., sídlem Sokolovská 352/215, Praha 9, **IV)** Ing. A. M., MBA, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2024, č. j. MUCK 35281/2024/ODSH/Is, o kasační stížnosti žalobce proti výrokům II a III usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2024, č. j. 63 A 21/2024-170,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2024, č. j. 63 A 21/2024-170, **se** ve výrocích II a III **ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný (jako speciální stavební úřad) rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku schválil ve společném územním a stavebním řízení stavební záměr na stavbu areálových komunikací a parkovacích stání záměru „*Apartments Lipno, parc. č. 283/3, 293/1, 288/3 v k. ú. Pernek*“ [§ 94p odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)].

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích s tím, že se nepovažoval za účastníka uvedeného správního řízení, který by proti rozhodnutí žalovaného mohl podat odvolání.

[3] Krajský soud v záhlaví označeným usnesením (výrokem I) rozhodl o pokračování v řízení, výrokem II usnesení žalobu odmítl pro opožděnost a výrokem III usnesení rozhodl tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[4] Krajský soud opřel svůj závěr o opožděnosti žaloby o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2024, č. j. 3 As 183/2024-26. Podle závěrů tohoto rozsudku se má nová zvláštní úprava zkrácené jednoměsíční žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „nový stavební zákon“), s ohledem na přechodné ustanovení § 331 téhož zákona uplatnit i tehdy, pokud bylo žalobci oznámeno rozhodnutí ve věci ještě před účinností uvedeného ustanovení (tj. před 1. 7. 2024), kdy na věc dopadala obecná úprava dvouměsíční žalobní lhůty [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Krajský soud, který v posuzovaném případě vycházel z žalobcova tvrzení, že se s rozhodnutím žalovaného seznámil na elektronické úřední desce dne 7. 5. 2024, dospěl k závěru, že posledním dnem lhůty pro podání žaloby byl den 7. 6. 2024, neboť i v této věci je třeba s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu aplikovat § 306 nového stavebního zákona. Žalobu podanou dne 8. 7. 2024 proto krajský soud považoval za opožděnou, a z tohoto důvodu ji odmítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výrokům II a III usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že krajský soud nesprávně posoudil otázku včasnosti podané žaloby.

[6] Dle stěžovatelova názoru činila lhůta pro podání žaloby v souladu § 72 odst. 1 s. ř. s. dva měsíce. Ustanovení § 306 odst. 1 nového stavebního zákona nemohlo být na daný případ aplikováno z důvodu neústavní zpětné působnosti. Stěžovatel nesouhlasil s aplikací přechodného ustanovení § 331 nového stavebního zákona na posuzovaný případ. Upozornil, že dokonce ani při zohlednění závěrů výše zmiňovaného rozsudku č. j. 3 As 183/2024-26 nebylo možno v daném případě § 306 odst. 1 nového stavebního zákona užít, neboť jeho aplikací by došlo k zániku stěžovatelova práva podat žalobu zpětně již ke dni 7. 6. 2024. To však nová právní úprava (krajským soudem nesprávně aplikovaná) ještě nebyla účinná. Dle stěžovatele je proto výklad krajského soudu nepřipustný, neboť porušuje ústavní zákaz právé retroaktivity.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil se závěry krajského soudu, který dle jeho názoru na případ správně aplikoval § 306 odst. 1 nového stavebního zákona.

[8] Osoby zúčastněné na řízení práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužily.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[10] Podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona platí, že *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[11] Dle § 331 téhož zákona *soudní řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.* Podle § 334a odst. 3 věty druhé téhož zákona platí, že *pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 (pozn. soudu: mezi něž se řadí také § 331) se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.*

[12] V nyní souzené věci je mezi účastníky řízení veden spor o to, zda se speciální úprava lhůty pro podání správní žaloby podle citovaného § 306 odst. 1 nového stavebního zákona uplatní i na daný případ, a sice v situaci, kdy stěžovateli bylo rozhodnutí žalovaného oznámeno ještě před nabytím účinnosti příslušných ustanovení nového stavebního zákona, tedy za účinnosti obecné úpravy žalobní lhůty obsažené v § 72 odst. 1 s. ř. s.

[13] Otázkou, zda lze § 306 odst. 1 nového stavebního zákona použít i na případy, kdy byla napadená správní rozhodnutí doručena přede dnem 1. 7. 2024, se zabýval Ústavní soud v nedávném nálezu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24. Podle Ústavního soudu na uvedené situace nedopadá § 331 nového stavebního zákona ani žádné jiné jeho přechodné ustanovení. Střet staré a nové právní úpravy je tak ponechán výkladu soudů, které mají při používání obecných pravidel intertemporality v procesním právu povinnost šetřit podstatu a smysl základního práva na soudní ochranu (čl. 36 a čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod), a které tak v případech lhůt pro podání žaloby, jejichž běh započal ještě před účinností nové právní úpravy, jsou povinny procesní úpravu plynutí lhůty vyložit ve prospěch práva na soudní ochranu a na přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy. Novou právní úpravu podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona lze dle Ústavního soudu použít výhradně do budoucna (prospektivně), zatímco na lhůty, jejichž běh započal ještě za staré právní úpravy, se nepoužije. Uvedeným nálezem Ústavní soud zároveň zrušil výše odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 183/2024-26, z jehož závěrů krajský soud v nyní souzené věci vycházel.

[14] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k aplikaci závěrů Ústavního soudu na nyní posuzovaný případ. Stěžovatel se s rozhodnutím žalovaného seznámil dne 7. 5. 2024, tedy před nabytím účinnosti nové právní úpravy (přede dnem 1. 7. 2024). V případě použití obecné lhůty pro podání žaloby podle § 72 odst. 1 s. ř. s. stěžovatel mohl žalobu podat nejpozději dne 8. 7. 2024 (s odkazem na § 40 odst. 3 s. ř. s., neboť 7. 7. 2024 byla neděle). Dne 8. 7. 2024 stěžovatel žalobu také podal. Krajský soud v napadeném usnesení dospěl k závěru, že při použití lhůty podle § 306 odst. 1 nového stavebního zákona, který soud na danou věc aplikoval, by stěžovatel byl povinen žalobu podat nejpozději dne 7. 6. 2024. Uvedený závěr krajského soudu však vede k tomu, že by nová právní úprava vyvolala právní důsledky v podobě skončení lhůty pro podání žaloby ještě přede dnem nabytí své účinnosti. Pokud tedy krajský soud na základě aplikovaného ustanovení nového stavebního zákona odmítl žalobu jako opožděnou, je napadené usnesení nezákonné (shodně viz rozsudky

Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2025, č. j. 8 As 276/2024-29 a č. j. 5 As 242/2024-52).

[15] Nejvyšší správní soud proto přisvědčuje stěžovateli, že odmítnutím žaloby bylo nepřipustně zasaženo do jeho ústavně garantovaného práva na soudní ochranu. Připuštění výkladu, dle kterého by v okamžiku, kdy zákon zavedl novou (kratší) lhůtu pro podání žaloby, již nebylo možné tuto lhůtu splnit, představuje ještě závažnější důsledky v podobě porušení práva na soudní ochranu, než tomu bylo v případě posuzovaném Ústavním soudem (shodně viz již odkazovaný rozsudek č. j. 5 As 242/2024-52).

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto ve smyslu § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil stěžovatelem napadené výroky II a III usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku. Bude tedy vycházet z toho, že včasnost žaloby je třeba posoudit podle obecné dvouměsíční lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s.

[17] V dalším řízení rozhodne krajský soud také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu